

Professor Leo Schotter 100

Aleksei Panov, Kuldar Kaljurand – TÜ Kliinikumi silmakliinik

Käesoleva aasta 19. märtsil möödub 100 aastat Eesti silmapaistva arsti professor Leo Schotteri sünnist.

Leo Schotter sündis 1917. aastal Moskvas arstide perekonnas. Tema isa, doktor Hans Schotter juhatas Moskva Eesti Seltsi sõjalaatsaretti ning hiljem töötas Eesti saatkonna arstina. Ema Veera oli samuti arst – neuroloog ja anesthesioloog –, muuseas ka üks esimesi Moskva Ülikooli 1905. aastal õppima lubatud naistest. 1930. aastal koliti Eestisse.

Aastal 1935 lõpetas Leo Schotter Tallinna Vene Gümnaasiumi ja 1936. aastal asus õppima Tartu Ülikooli veterinaariateaduskonnas, aga aastatel 1940–1947 jätkas juba Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas. Lisaks õppis ta aastatel 1937–1940 Tartu Kõrgemas Muusikakoolis kompositsiooni (Heino Elleri juhendatud klassis).

Juba üliõpilasena töötas Leo Schotter Tartu Silmakliinikus ordinaatori ja assistendi kohusetäitjana ning pärast Tartu Ülikooli lõpetamist oftalmoloogiakateedri vanemlaborandi ja assistendina. Kliiniku esimestel külastustel tärnanud armastus ja huvi inimese silmade vastu säilis tal kogu elu.

Professor Schotter oli jõuline ja aktiivne persoon, selle tõestuseks on tema erialane karjäär.

Aastatel 1947–1958 oli Leo Schotter oftalmoloogiakateedri vanemlaborant, 1958–1965 samas assistent. 1964. aastal kaitses ta väitekirja teemal „Silma magnetite välja topograafia ja selle tähtsus ferromagnetiliste kildude eemaldamiseks silmast“. See oli omamoodi unikaalne uurimus, mille eest anti talle 1965. aastal meditsiinidoktori teaduskraad, jättes nii vahele meditsiinikandidaadi astme.

1967. aastal sai Leo Schotter professoriks. Aastatel 1975–1989 juhatas ta Tartu Ülikoolis kõrva-ninakurgu ja silmahaiguste ühendatud kateedrit. Lisaks sellele oli prof Schotter ajavahemikul 1950–1958 Tartu Kliinilise Haigla silmaosakonna juhataja ning ajavahemikul 1958–1989 juhtis Tartu Silmakliinikut. Aastatel 1967–1977 oli Leo Schotter ka Eesti NSV Tervishoiu ministri peaoftalmoloog. Professor Schotter oli ka Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei liige ning 1961. aastast Eesti NSV teeneline arst.

Professor Leo Schotteri erialast haaret iseloomustab ka see, et ta oli Üleliidulise Teadusliku Oftalmoloogide Seltsi aseesimees ja Eesti NSV Teadusliku Oftalmoloogide Seltsi esimees, Tartu Riikliku Ülikooli nägemistervishoiu laboratooriumi teaduslik juhendaja ning Eesti Pimedate Ühingu auliige.

Doktor Schotteri tegevuse peamisteks suundadeks olid nägemis-

elundi traumatism, plastiline kirurgia ning uute instrumentide, aparatuuride ja operatsioonimeetodite väljatöötamine. Doktor Schotter oli eeskujulik klinitsist, kes valdas virtuoosselt operatsioonitehnikat ning kes suuremahulise administratiivse tegevuse kõrval jõudis ise ravida, opereerida tuhandeid haigeid. Mikrokirurgia filigraanne valdamine andis võimaluse tegeleda ka erihuviga, milleks oli plastiline kirurgia: taastavad operatsioonid pärast näo traumat või põletust, aga ka puhtesteetilistel kaalutlustel tehtud protseduurid.

Professor Schotteri teaduslikku, aga ka kliinilist tegevust iseloomustas talle huvitavate probleemide lai ring ja nende lahendamise originaalsus, mistõttu oli tema tegevusel sageli novaatorlik iseloom.

Professor Schotter on 188 teadusliku töö autor. Tal on 5 autori- ja 26 NSVLi ratsionaliseerimisetepaneku tunnustus. Originaalsete riistade eritellimisel valmistamiseks ametlikud võimalused puudusid, nii tuli leida vastavate erioskustega meistrid, kellest üks töötas Vane muise teatris, teine Tartu salastatud sõjatehases.

Lisaks kõigele eelnevale oli professor Leo Schotter ka Eesti Heliloojate Liidu liige. Ta on koosseisunud üle 40 heliteose, sealhulgas „Oodi Tartu ülikoolile“ (1987), kammermuusikat, soolo- ja koorilaule, ning olnud ka suurepärase joonistaja.

Professor Leo Schotter suri 2. aprillil 1997. aastal ja on maetud Tartusse Raadi kalmistule. Tema sajandaks sünniaastapäevaks paigaldas Tartu Ülikool tema viimsele puhkepaigale väärrika mälestuskivi.